

Faktaark om indsatsen for et bedre vandmiljø

Juni
2024

Danmarks vandmiljø er i en meget alvorlig tilstand, og de danske kystvande er massivt udfordrede. Den største udfordring for havmiljøet er for store udledninger af næringsstoffer (hovedsageligt kvælstof).

For at sikre at vi får de nødvendige reduktioner, så vi kan få god økologisk tilstand i vores vandmiljø, er der med aftalen lagt en klar plan frem mod 2027 og 2030, som indeholder:

- Med miljøgarantien sikres det, at reguleringen øges automatisk, hvis det ikke går hurtigt nok med de planlagte kvælstofreduktioner.
- Massiv omlægning af det danske areal for at give plads til mere natur.
- Lokal forankring og fremdrift i projekter for at sikre gennemførelsen sker hurtigt.

Hvad er kvælstof?

Kvælstof er et essentielt næringsstof og bruges i udstrakt grad til gødning. Det kvælstof, som ikke optages af afgrøder på markerne, kan udvaskes med regn og ende i det omkringliggende vandmiljø. Her vil det virke som gødning på fx alger, hvilket kan føre til iltvind.

Hvornår får havmiljøet det bedre?

Med aftalen forventes det, at mindst 2/3 af vandoplandene vil være i mål med de nødvendige indsatser senest i 2027. Det sker ved at skrue op for reguleringen for de markarealer, der ikke allerede er taget ud af drift og ved at øge spildevandsrensningen. Den sidste 1/3 er udfordrede selv efter, at der er skruet op for reguleringen. Det betyder, at ikke alle indsatser kan gennemføres senest i 2027. Derfor har færdiggørelsen af projekterne fået frist til senest 2030, men de skal gennemføres hurtigst muligt, og de relevante jorde skal være ude af drift i 2027.

Hvad er motoren i den aftalte regulering?

Danmark skal indfri målene i vandrammedirektivet gennem:

- Etablering af Danmarks Grønne Arealfond på 40 mia. kr., som vil blive motoren i den historisk store arealomlægning med udtagning af mere end 15 pct. af det samlede landbrugsareal. De første indsatser starter i 2024.
- En skærpet miljøgaranti som træder i kraft i 2027.
- For særligt udfordrede områder skal der i 2027 ligge en troværdig plan for målopfyldelse i 2030 og relevante arealer skal være ekstensiverede.
- Akutindsatser i de mest udfordrede vandområder. Det betyder to nye akutupakker, som sikrer rammerne for, at de særligt udfordrede vandoplande også kommer i mål.
- Ny lokal organisering som skal sikre en effektiv og lokalt forankret planlægning og implementering.
- Politisk forum for arealudtag, som følger fremdriften og bidrager til at fjerne barrierer for omlægning.
- Omlægningen af landbruget bygger også på indførelse af en CO₂-afgift, lavbundssafgift, tilskud til reduceret gødningsanvendelse, som oveni markreguleringen alle tilskynder til den grønne omstilling til gavn for både klimaet og vandmiljøet.